

10.

Tryggir vinir og vitrir.
Saga af trygglyndi og ráð-
snilli hunda.

4 blöð qto. 3. blaðið vantar.

Saga þessi er höfð eftir Þórði
Tómassyni frá Hellnatúni undir
Eyjafjöllum og eru frumdrög hans
einnig hér með, samtals 7 blöð oct.

Þryggja vinnu og vitnis.

Daglegt starfsemi, frostkeppi og stöklu höfuð starfið í Dalvíku frá haustnóttum 1890 til höfða, en
eitt fyrir þolin bar svo við í bæ einum, að stökko ein í mannumögu heimili í Sautba veiktist
stýndiloga og var eigi velt í heilum hjálps vinnu nor en undir ítt vinnu svo eit, þinnu megin
Sinnu dala, en þar er langur veyur í milli og fjallgættur all milli.

Súna: Heilum svo eit var góðvinnu, "Lokunin af guds náð", en svo voru smá stau tolotu-
arinn offast nefndin ána málal af þýðnumma yfðad með ketta, mætur, sem orðfor of, að
vænti gæfi góð ráð: veldindum ^{þetta} og heilum samloja hjálps, betur og stýndiloga en margu
aðin, þótt "Lokunin" væri. Þá hvar var úr leitad, og heilum mætur nokkur, en þó einu hæt, til
haus sendu, stökku einu til gagnar. Þann var affatur of þýðnumma

Hundar þó ein voru á bæ þessum; nefndu st þeir Svöli og þar hvar gamall og
þótt ¹⁰⁰ latur vörum, að raðvænt þóttu þá hvar á toja heilum, en völlum þess, þá hvar var
þessum upp í þer á fylgi. Þó einu hvar sem hvar þó og vörðist hvar hvar alla hvar sine
vörðu upp í stöðvænt, var þó einu blíft við lauda. Svöli var megin og uppnumma, en
þá ein þóttu þer stýndiloga hvar megin og fylgdu úr þó einu í þó þessa til latur-
inn. Fylgiþess þessum við þó einu vörð til þess, að þer gætu eigi stöðvænt og undrænt
megin þá hvar stýndiloga löggi upp í þer líla langferð sem fyrir hvarði var. Þótt einu stöð
sama vörðu blíðan, hvarði ein hvar heilum megin vörð í þer, að úr þó einu vörð vörðing
vörð í vörðum og vörð blíðan vörð vörð þarinn að þóttu upp fyrir þessa brúnum og hvar-
vörðing, en eigi affatur þá hvar þó einu og þóttu hvar dardala og Svöli og gærdi þó einu ánd
þóttu, að þer gætu þó einu heilum megin megin megin sama hvarði.

Í vörðum stýndiloga affatur að þer gætu hvar þessu sine stöðvænt í stýndiloga, blíð-
vörð, frost og þar megin; var þóttu megin hvar dardala að upp ein þer og vörðu megin að þó einu
hvarði þóttu hvar alla hvar á vörðum megin stöð sine til laturvörð og þóttu eigi smíð hvarvörð
affatur; vörð þóttu megin megin þóttu þar í vörðum og vörð í þer vörðum megin langur hvarði
dardala, að eigi vörð þóttu vörð þessu hvar til hvarvörð vörð, en megin vörðu þóttu alla
þer vörð, þóttu megin stöðvænt stöðvænt hvarvörð alla vörðum.

Meigin megin affatur var vörðum stöðvænt, en eigi var þóttu hvarvörð megin gætu hvar. Þóttu

Kristín Benjamínsdóttir, sem oftífarandi
 atvundur er skrifadur eftir, var árit
 1890 til vistar á mannmörgu heimili
 í Sambætti ~~Þorlákshöfn~~ í Dalasýslu. Vetrar-
 tímabilið fram að jöluum ári þetta
 var einnuna veðurlíða, stillur og
 frostleysur alla daga. Rétt fyrir
 jölin lagdi stúlka á heimilum
 veik, og var ekki söl á neinum
 lækni þar í grendinni, en í
 Hvammssveit hinn megin ~~þorlákshöfn~~
 Soinadals, sem liggur á milli
 sveita þessara, var smáskammta-
 lækni, sem seldi mönnum lyf
 og lagði góð ráð, þegar á lá.
 Vard það mi að ráði að leita á
 mátti hans, ef stúlkun þengi vit
 það einhverja bot meina sinna.
 Í þessa fönt var láttinn fara
 matur þaðan af þannum, þessin

2
ad nafni, og hafði hann það stund
ad vera fjösemadur. (á vestrinn)
Þess veidur mi ad gesa ad þau
ba voru tvær hundar, hét annar
Sooli, ungur hundur og frávi
þeti, en hinn Lattolal, var
hann gamall, og þótti mjög svo
látur og vænkur.

Hafði oft verið sett um ad
laga hann, og þá annan yng
i stad hans, en af því hafði
ekki orðið enn sem komið var
Fyrirfarandi suman hafði þá
þorð til, en þess þó ad nokkur
áttadi sig því i raun og veru
ad Lattolal fylgdi Sveini hvert,
sem hann fór, en slíkt hafði
ekki verið vani hans.

Morgun þann sem Sveinn
skyldi fara ~~í~~ ~~stað~~ ~~var~~ ~~þetta~~ ~~veður~~,
en þó hafði Kristin orð á því,

3

at sér þessi veðurlit ekki gott,
því henni þótti hálf ískuggileg
blíkudrög gegjast upp yfir dala-
brúnninnar. Þá lagði mi Sveinn af
stað, og lólluðu báðir rakkarinn
mél honum, því gerði hann rétt
þyngin áður en hann fór, at koma
hit var í taka hit ~~því~~ til mjalta
um kvöldit. Segir mi ekki ger
af ferðum Sveins at sinni, en
eftir at hann var farinn, tók
þjótlega at breglast veður í lofti,
og upp ír hádegisur skall hann
á með (blívdösk)byl í einu set-
fangi, og fylgdi honum hit mesta
frost og fannfergja. ~~Þá~~ Nam þá
því sem Sveinn myndi sel
kominu á ákvörðunarstað. Við þessi
snöggu umskipti veðurs, voru
fólk ~~fastlega~~ fastlega, at Sveinn
hefði ekki snúit afur heimleiðu

4/ hefti séð
þegar hann ~~se~~ hvert skrefdi
með vöðum. Var þó eins og
hugir manna væru blandin
ugg og ótta um það gagnstæða.
Seið mi dagur að kvöldi, og
ekki kom Sveinn.

Ekkert lák var á heitaropsamun.
Þegar gengið var til máða um
kvöldið, en morguninn eftir
þegar komið var á fastur birti
opurlífið til, og veittu menn
því þá fyrst eftir tekt að hestur
var fastur í á, sem sam^{rétt} með
við tinfótinn. Hafði hann ~~veit~~
~~í~~ ókláð yfir ána, en festi
í henni, þar sem skelft hafði
í hana af völdum bylsins.
Vard það fyrst fyrir að bjarga
hestinum, en meðan veit va
að bíta við það, kom Svóli.
Hagadi hann sér alleinkenni-

lega, þegar heima kom, vildi hann
~~hafa~~ ekki þjuggja neitt matar-
kyrs, heldur sem bænd konum,
en þauð iðfrandi ~~af þess~~

um Sveins og hann hefði enga
ró í sínum beinum. ~~Þá~~ ^{þessi} ~~þessi~~ ^{þessi}

undarlega áfferli hundsins

þóttist fólk geta ráðið að ekki

myndi allt með feldur um

hagi Sveins, og varð það ~~þá~~ úr

ad gerð ~~var~~ gangskör ad þvi ad

leita Sveins, þegar bið var ad

ná hestinum upp, og menn

hefðu bænd ~~þeir~~ ~~var~~ ~~þeir~~ ~~þeir~~ ~~þeir~~

þegar Bjuggu kallmenn ^{þvi} sig til

ferdar og var ^{heldur} bealdur sem leit

ligger fram. Þvinadal, og samþ

svoli á undan þeim.

þegar komið var nokkuð fram.

dalinn. tók þóstrumum bændans,

sem var með í förinni, það til

Þatt í hug ad hann væri ad kalla á hjálk
en handal gamli ekki mermt

6
ráðs að hann fór að húa ^{sem} þeim
mest hann mátti, Heyrðu þeir
þá að Laxdal tekur undir
lengst í fjarska, og þá að mi
skyggti nokkud í ála með veður
hældu þeir óhandir áfram ~~þeir~~
~~þeir~~ að húa í sífelli gáku þeir
máttu þá í þá átt sem heyrdu
til Laxdals, og með þá að húa í
sífelli gáku þeir munnt á hljóti
þeir ^{swallt} varadi Laxdal.

Loks komu þeir félagar að Laxdal
þar sem hann stóð yfir Sveini
örendum.

En svo langt var þessi stödur
frá alfaravegum, að ómögulegt
var talið að Sveinum hefði fundist
fyrir en þá í fjalleitum ~~þeir~~
haustrif eptir, hefði hjálfr hundum
ekki komið til ~~þeir~~

Tryggir vinir og vitrir.
Þegar Sveinn Pétursson frá
Hvítadal varð úti.

11.

3 blöð qto. Reykjavík, 24. júlí 1941.

Prentað í Dýraverndaranum, XXVII. árg.
1941. 7. tbl. bls. 53-54

7.

inn þinn er ein líða þú
því er atviki þessi gerðist, en
enn stendur þarna ljóslifandi
því hugskotsangum sögnum
minna, og það sem öðrum
gerir það að verkum er
minningin um hina einstöku
byggð og þannig náttúru,
sem lífsin sér í því að annar
þeirra fer til bója, eins og til að
kalla á hjálfr en þú ná
gamli og laubunda hvíkar ekki
hárbreidd þá stömun, sem
~~hinn~~ ~~þú~~ ~~þú~~ ~~þú~~
inn ósmagna manna, sem hann ber til
veidur að lífa í lægra haldi
því opnumassi minna

Þóður Tomasson
Hellanafni
Eyjafjöllum